

Vad kännetecknar målvakter och hur känner man igen dem?

Stefan Lundberg, handläggare brottsförebyggande arbete,
Nationellt bedrägericentrum (NBC) Polisen, 221118

Föreläsaren

Stefan Lundberg

- 35 år inom rättsväsendet
- Jurist - handläggare brottsförebyggande arbete på Polismyndigheten/NOA/Nationellt bedrägericentrum (NBC)
- Tidigare chefsåklagare på EBM

stefan.lundberg@polisen.se

070-341 98 92

Linkedin: Stefan Lundberg

Twitter: @PMYLundberg

Polisen

Agenda

- Vad är en målvakt
- Kort beskrivning – penningmålvakt och styrelsemålvakt
- Typologi – styrelsemålvakter
- Checklistor
- Lästips – målvakter inom organiserad brottslighet
- Skydda dig från att bli insatt som styrelsemålvakt

Vad är en målvakt?

- En målvakt är den som syns utåt när kriminella vill dölja vilka de är och sina ekonomiska förehavanden.
- Det är ofta målvakten som får stå till svars för brotten som begås.
- När det gäller penningtvätt finns det två typer av målvakter – penningmålvakter och styrelsemålvakter.

Tusentals ungdomar används för att tvätta pengar åt kriminella

PUBLICERAD 21 NOVEMBER 2019

Barn och unga utnyttjas allt oftare som penningmålvakter åt kriminella nätverk. I polisens region syd har man sett en stor ökning under de två senaste åren och just nu är 5 000 personer misstänkta för penningtvätt i ärenden hos bedrägerisektionen.

Polisen

Beskrivning olika målvaktstyper

- **Styrelsemålvakten**

- Uppgiften är att veta så lite som möjligt om bolaget. Hen är ibland inte ens medveten om att hen sitter i styrelsen. Kliver oftast in i styrelsen efter det att brottsligheten är avslutad och innan bolaget ska gå i konkurs.

- **Penningmålvakten**

- Benämns ibland även som "bankkontomålvakt" och är en person som tvättar pengar genom att t.ex. upplåta sitt konto och hjälper till att flytta, ta ut eller föra över pengar som kommer från brottslig verksamhet.

Typologi - målvakter

Beskrivning av 9 olika målvaktsprofiler – del 1

1. Den hemlöse

- Uteliggartypen med missbruksproblem
- I behov av snabba pengar
- Småskaliga brott ex stöld, rattfylleri eller narkotika
- Finns oftast många varningssignaler kopplat till personen ex bet.anm, skulder m.m.

2. Den nyanlände

- Nyligen invandrat till Sverige ex från Syrien, Baltikum, Afghanistan eller Rumänien
- Utsatt person som utnyttjas av kriminella aktörer
- Svårt att förstå innebörden av styrelseuppgiften pga språkförbistring
- Många telefonnummer/abonnemang
- Oftast ingen negativ historik ex inga bet.anm eller dömd i domstol

3. Den utlandsregistrerade

Alt 1:

- Har inget svenskt personnummer men sitter i svenska styrelser
- Har "0000" i slutet på sitt "personnummer"

Alt 2:

- Svenskt personnummer men utvandrad till "okänt land"
- I flertalet fall inträder hen i styrelser efter utvandringen

Beskrivning av 9 olika målvaktsprofiler – del 2

4. Den nästan osynlige

- Ser bra ut vid en första granskning och kan förväxlas med en vanlig företagare
- Ofta låg inkomst
- Målvaktsrollen framkommer vid granskning av historiskt företräderskap

5. Den gamle

- Ofta avvikande folkbokföring
- Yrkeskriminell stora delar av sitt liv. Oftast småskaliga brott ex narkotika eller stöld
- Ibland inte medveten om att hen sitter i styrelsen. Kan bli utnyttjad
- Behov av att dryga ut den låga pensionen

6. Den notoriske

- Socialt utsatt och agerat målvakt under stora delar av sitt liv
- Kännetecknas av att personen suttit i många företagskonkurser
- Yrkeskriminell med gediget brottsregister. Framförallt inom ekonomisk brottslighet
- Finns oftast många varningssignaler kopplat till personen ex bet.anm, skulder m.m

Beskrivning av 9 olika målvaktsprofiler – del 3

7. Den närstående

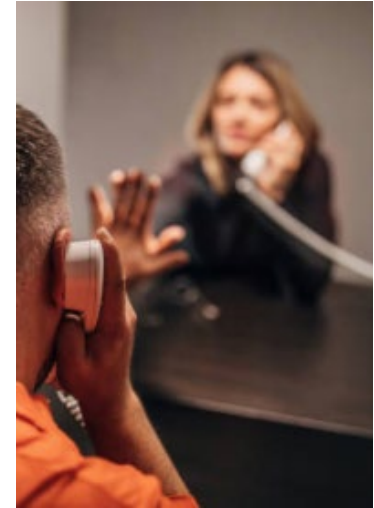
- Nära relation till den kriminelle
- Fru, exfru, sambo, barn, föräldrar, kompis etc
- Omedveten om vilka konsekvenser styrelseuppdragen kan få

8. Den likgiltige

- Bryr sig inte om någonting. Bara personen får pengar
- Oftast väldigt stora skulder hos KFM
- Inte ovanligt att individen även är bilmålvakt

9. Den unge

- Naiv och lättpåverkad person med låg inkomst
- Kriminell i tidig ålder och strulig uppväxt
- Ser upp till sina "idoler" eller står i skuld till äldre kriminella
- Även unga, nyanlända personer kan utnyttjas som målvakter

Exempel rekrytering ung bankantomålvakt

David käkade middag när en av vännernas telefon ringde. Det var en bekant som sökte arbetskraft inom byggbranschen.

– Jag ville gärna jobba och tjäna pengar. Han som ringde sa inte vad han hette utan förklarade bara att han hade byggföretag. Det lät intressant berättar David som valde att söka jobbet.

Enligt instruktioner skickade David sina personuppgifter och sitt bankkontonummer till den blivande arbetsgivaren. Sedan hörde han inget mer om byggjobbet – förrän han fick oväntade löneutbetalningar på sitt konto. David rådfrågade kompisen, som sa att det hade blivit ett missförstånd och att pengarna måste överföras tillbaka till arbetsgivaren, till ett visst konto. David följde instruktionerna.

- Byggnadsarbetaren.se, 21 maj 2021

Exempel på en "närstående"-målvakt

Anita [] har berättat följande. Det stämmer att hon har skött bokföringen i Christian [] tidigare bolag men fick hjälp då hon aldrig gått någon bokföringskurs. BG & Platinum AB hade först och främst med Christian [] byggjobb att göra och hennes inställning var att om det behövdes ett bolag så fick de starta ett bolag. Christian [] bad henne sköta kontakter med myndigheter och ringa telefonsamtal medan Christian [] var ute och jobbade. Hon vet inte riktigt varför hon blev styrelseledamot. Det bara blev så. Hon visste inte vad en styrelseledamot hade för ansvar. Hon brydde sig inte utan fyllde bara i att hon skulle vara det. Hennes uppgift var att sköta bokföringen. Hon fick underlag till bokföringen av Christian [] Hon var inte 100 procent säker på vad hon sysslade med. Hon använde sig av ett nedladdat gratisprogram. I april 2014 bad Christian [] henne att fixa ett konto till bolaget då han var i Mölnlycke och jobbade. Hon skrev under fullmakten på banken och dosan skrevs ut i hennes namn. Christian [] hade dock tillgång till dosan och kände till koden.

Eventuella konsekvenser om du agerar målvakt:

- Du tar på dig både det straffrättsliga och det personliga ansvaret i företaget.
- Du kan bli delaktig i annan brottslighet som bokföringsbrott eller bedrägerier. Följden kan bli fängelse.
- Kan du inte betala dina skulder kan du få en bet.anm vilket kan göra det svårt för dig att få ex banklån eller en lägenhet.

- Polisen

Polisen

Checklistor - bra hjälpmedel

Checklistor – företrädare/målvakter

EBM:s checklista - undvik oseriösa aktörer

FÖRETRÄDARE

- ☐ Företrädare är dömda för brott som har betydelse i sammanhanget.
- ☐ Det är svårt att komma i kontakt med företrädare.
- ☐ Företrädare har ingen kunskap om företaget och dess verksamhet.
- ☐ Företaget företräds av andra personer än behöriga företrädare.
- ☐ Företrädare har särskild postadress till en anstalt eller adress som tidigare använts i oseriösa sammanhang.
- ☐ Det finns många folkbokförda personer på samma adress som företrädaren.
- ☐ Företrädarna är i relation till den verksamhet som bedrivs väldigt unga eller väldigt gamla, bosatta utomlands eller har vistats i Sverige under kort tid.

Ekonomi

- ☐ Företrädare har näringsförbud.
- ☐ Företrädare har skatteskulder.
- ☐ Företrädare har låg eller ingen inkomst.
- ☐ Det finns många bilar registrerade på företrädarna.
- ☐ Företrädare har gått i personlig konkurs.
- ☐ Företrädare har aktuella skulder eller flera ärenden hos Kronofogden.
- ☐ Företrädare har inte lämnat in inkomstdeklaration eller har skönsbeskattats.

Annat bolagsengagemang

- ☐ Företrädare har varit inblandad i flera företag som gått i konkurs.
- ☐ Företrädare har varit inblandad i konkurs där återvinning varit aktuell eller påförts personligt betalningsansvar i sådana sammanhang.
- ☐ Företrädare har/har haft engagemang i företag i flera olika riskbranscher.
- ☐ Företrädare har lämnat styrelsen i andra företag strax innan konkurs.
- ☐ Företrädare har förekommit i oseriösa sammanhang.
- ☐ Det finns ingripande beslut från myndigheter angående annan verksamhet som företrädarna bedrivit.

Dun & Bradstreets checklista (InfoTorg)

Checklista – Varningssignaler Person

Avvikande folkbokföring, folkbokföringshistorik & Telefon

- ☐ Normal folkbokföring – Google ger annat svar
- ☐ På kommunen skriven
- ☐ Skyddade personuppgifter
- ☐ Samordningsnummer
- ☐ Obefintlig
- ☐ Utvandrad
- ☐ C/o adress
- ☐ Särskild postadress
 - ☐ Okänd postbox ex Brevia
 - ☐ Poste restante
 - ☐ Till en anstalt
- ☐ Många telefonnummer (telefonmålvakt)
- ☐ Väldigt många folkbokförda på en adress
- ☐ Flyttat många gånger på kort tid/ många namnbyten

PEP och Sanktionslista

- ☐ Finns personen på en PEP eller Sanktionslista för terrorism

Styrelseuppdrag (styrelsemålvakt)

- ☐ Många styrelseuppdrag under kort tid
- ☐ Inblandad i många företagskonkurser
- ☐ Sitter i styrelsen i väldigt många bolag
- ☐ Styrelseuppdrag inom olika branscher

Fordon

- ☐ Äger många bilar (bilmålvakt)
- ☐ Äger efterlysta fordon eller har körförbud

Ekonomi

- ☐ Låg eller ingen inkomst
- ☐ Betalningsanmärkningar
- ☐ Skuld hos Kronofogden
- ☐ Person i konkurs

Näringsförbud

- ☐ Näringsförbud

Juridik

- ☐ Dömd i domstol

Polisen

De vanligaste kännetecknen för en styrelsemålvakt är kombinationen av:

1. Avvikande folkbokföring (ex hemlös eller utvandrad)
2. Styrelseuppdrag i olika branscher

Lästips – målvakter inom organiserad brottslighet

Lägesbeskrivning MGL 2021

- Penningtvätt – brottsvinster tvättas i det legala systemet ex fastighetsköp eller genom **kontomålvakter**
- Företag i gråzon mellan legal och illegal verksamhet
- Anonymitet i den legala samhällssfären (Fiktiv värld)
 - Företag – **målvakter** skyddar huvudmännen från att synas
 - Digitalt - personnummer, samordningsnummer, bank-id och e-legitimation används för att begå brott

Skydda dig från att bli (ofrivillig) styrelsemålvakt

Spärra dig själv från att bli inregistrerad som styrelseledamot i företag eller ekonomiska föreningar genom att registrera dig hos Bolagsverket.

<https://bolagsverket.se/foretag/skyddadittforetag/bliinteutnyttjadsomstyrelsemalvakt/sparradigfranattutnyttjassommalvakt.1225.html>

Tipsa dina kunder eller kollegor att registrera sig!

Bolagsverket
851 81 Sundsvall
0771 470 670
www.bolagsverket.se

Spärr mot registrering i företag och föreningar 740
1 (1)

Skicka till:
Bolagsverket
851 81 Sundsvall

Fyll i blanketten på din dator eller testa tryckt. Underkänn blanketten och skicka in den i original.

Personuppgifter

Eventuellt personnummer eller samordningsnummer

Efternamn		Förnamn	
Gata		Postadress	
Postnummer	Postort		
E-postadress		Telefonnummer	

Spärr mot registrering

☐ Jag vill att Bolagsverket lägger in en spärr på mitt personnummer, så att jag inte registreras i företag och föreningar.

☐ Jag vill att Bolagsverket tar bort spärren på mitt personnummer.

Underskrift Obs! Använd blå bläckpenna.

Datum	Namn/streckning	Namn/streckning
-------	-----------------	-----------------

Information
Använd den här blanketten när du vill att vi lägger in en spärr på ditt personnummer. Spärren innebär att vi inte registrerar dig i våra företags- eller föreningsregister utan att först kontakta dig. Du kan också ta bort spärren. Det kostar inget att lägga in eller ta bort en spärr. Vi skickar en bekräftelse när vi är klara.

Tack!